

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
Інна САВИЦЬКА
_____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Протокол № 8 від «18» квітня 2023 р.
в.о. завідувача кафедри
Марина ДЄЛІНІ

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові технології)»
Гарант ОП
Оксана ВАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	_____ 015 «Професійна освіта» _____
спеціальність	_____ 015.37 «Професійна освіта» (Аграрне
обництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)	_____
факультет	_____ гуманітарно-педагогічний _____
розробник:	_____ к.е.н., доцент Артюх Т.О. _____
	(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Основи бізнес-проектування

(назва)

Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти		
Освітній ступінь	бакалавр	
Галузь знань:	01 Освіта/ Педагогіка	
Спеціальність:	015 «Професійна освіта»	
Освітня програма	«Професійна освіта» (Аграрне виробництво, переробка господарської продукції та харчові технології)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	45 год.	
Практичні, семінарські заняття	45 год.	
Лабораторні заняття	–	
Самостійна робота	30 год.	
Індивідуальні завдання	–	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	6 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Поняття «проект» та «проектування» все більш тісно входять в наше повсякденне життя, а сучасне оточуюче нас середовище являє собою світ проектів, які необхідно реалізувати за для досягнення поставленої мети, в заданий відрізок часу та в межах наявних ресурсів. Для отримання бажаного результату проекти потребують постійного управління, що полягає в цілеспрямованій координації необхідних дій для досягнення поставлених цілей.

Метою навчальної дисципліни є вивчення студентами основ проектування, набуття навичок використання здобутих знань для ефективного впровадження проектних рішень у практичній діяльності підприємства.

Предметом навчальної дисципліни «Основи бізнес-проектування» є вивчення теоретичних концепцій та методології розробки проектів, базових підходів і критеріїв визначення та обґрунтування вибору напрямків змін.

У процесі вивчення дисципліни "Основи бізнес-проектування" студентами вирішуються такі **основні завдання**:

- ✓ вивчення базових положень проектного менеджменту;
 - ✓ визначення місця проекту на підприємстві та виявлення найбільш розповсюджених підходів до формування структури життєвого циклу проекту, ознайомлення з принципами внесення змін та управління проектами на підприємстві;
- ✓ визначення методів та інструментів проектування;
 - ✓ обґрунтування необхідності управління якістю, часом та ресурсним забезпечення проекту, визначення форм організації проектної діяльності на підприємстві.

В процесі викладання дисципліни використовується кредитно-модульна система організації навчального процесу, яка відповідає вимогам ECTS. У навчальному процесі використовуються такі методи навчання: лекції, практично-семінарські заняття, кейс-метод, самостійна та індивідуальна науково-аналітична робота.

В результаті навчання студент опановує такі компетентності:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні (ЗК):

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та діяти з позиції лідера.

ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, планувати, організовувати, контролювати, координувати роботу та вмотивовувати членів колективу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 3. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.

СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

СК13. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 7. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПРН 8. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність, діяльність здобувачів освіти і підлеглих, координувати їх роботу та вмотивувати.

ПРН 10. Знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

ПРН 12. Уміти діяти з позиції лідера, планувати час, раціонально розпоряджатись ресурсами та працювати в команді.

ПРН 17. Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.

ПРН 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПРН 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПРН 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ

Тема 1. Загальні положення бізнес-проекткування

Визначення базових понять: проект, проектування, бізнес-проект, бізнес-проекткування. Ознаки проекту. Середовище бізнес-проекткування. Життєвий цикл проекту. Внутрішнє та зовнішнє середовище проекту. Оточення проекту. Основні елементи проекту. Класифікація проектів. Види проектів. Учасники проекту. Власники проекту. Інвестори проекту. Команда проекту. Зацікавлені особи проекту

Життєвий цикл бізнес-проекту. Властивості життєвого циклу проекту. Фази проектного циклу, стадії й етапи. Властивості та зміст фаз проекту. Види робіт, які виконуються на різних стадіях життєвого циклу. Структура бізнес-проекту

Тема 2. Обґрунтування проекту

Організація робіт на етапі розробки проекту. Методи творчого мислення. Формування концепції проекту. Визначення проектних альтернатив. Визначення критеріїв вибору проектів. Створення матриці вибору проектів. Оцінка критеріїв ефективності бізнес-проекту. Експертні оцінки інвестиційних проектів.

Загальна послідовність проектного аналізу. Методи порівняння проекту. Аналіз комерційної здійсненності. Аналіз мікросередовища та макросередовища проекту. Технічний аналіз. Фінансовий аналіз. Економічний аналіз. Інституціональний аналіз. Економічний аналіз. Опис загального завдання проекту. Визначення управлінських завдань проекту. Розробка моделі проекту. Аналіз вхідних даних. Опис змісту проекту. Підготовка плану управління змістом

Тема 3. Бізнес-план проекту

Поняття та структура бізнес-плану. Порядок підготовки і оформлення бізнес-плану. Визначення цілей та цільової аудиторії бізнес-плану. Аналіз ринкової ситуації. План маркетингу. План виробництва і реалізації. Організаційний план. Фінансовий план. Техніко-економічне обґрунтування. Актуальні питання бізнес-планування проекту.

Змістовий модуль 2.

ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЕКТУ

Тема 4. Організаційний план проекту та його кадрове забезпечення

Організаційний план проекту. Організаційна структура управління. Різні види організаційних структур. Організаційно-правова форма. Людські ресурси проекту. Процеси управління людськими ресурсами проекту. Планування та

формування проектної команди. Управління розвитком команди. Лідерство проектного менеджера. Делегування. Потреба проекту в персоналі. Залучені спеціалісти проекту. Розвиток команди і групової роботи. Цілі розвитку команди проекту. Стадії розвитку команди.

Мотивація індивідумів і групи. Сучасні теорії мотивації. Принципи та чинники мотивації. Програма мотивації. Управління конфліктами. Методи вирішення проблем. Умови успішного вирішення конфліктів в команді.

Тема 5. Виробничий план проекту

Виробничий план проекту: мета, завдання та структура. Етапи виробництва товару чи послуги. Технологічний процес виробництва. Витрати підприємства. Розрахунок потреби в матеріально-технічному забезпеченні. Обладнання та сировина. Календарний план-графік реалізації проекту.

Постійні та змінні витрати проекту. План виробництва та витрат на виробництво протягом проекту.

Фонд оплати праці.

Тема 6. Маркетинговий план бізнес-проекту

Маркетинговий план проекту. Комплекс 4P. Завдання маркетингового плану. Формування ціни продукції. Методи ціноутворення. Маркетингова стратегія проекту. Сегментація ринку. Стратегії виходу підприємства на нові ринки. Оцінка конкурентів.

Канали розповсюдження інформації та продажу. Рекламна кампанія проекту. План витрат на маркетинг.

SWOT-аналіз.

Тема 7. Фінансовий план та оцінка ризиків проекту

Фінансовий план проекту. Логіка розробки фінансового плану. Джерела фінансування проекту. Власні, залучені та позикові кошти проекту. Альтернативні джерела фінансування проекту. Інвестиції в проект. Доходи проекту та витрати. Чистий прибуток. Точка беззбитковості проекту. Основні показники прибутковості проекту. Показники рентабельності, ділової активності та ліквідності проекту.

Оцінка інвестиційної привабливості проекту. Метод розрахунку NPV, IRR, DPP. Ризики проекту. Оцінка ймовірності настання ризиків проекту. Підприємницький ризик. Комерційний ризик. Методи мінімізації ризиків. Страхування. Диверсифікація ризиків.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		лаб	пр.	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ						
Тема 1. Загальні положення бізнес-проекткування	16	6	6	-	-	4
Тема 2. Обґрунтування проекту	16	6	6	-	-	4
Тема 3. Бізнес-план проекту	19	7	7	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	51	19	19	-	-	13
Змістовий модуль 2. ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЕКТУ						
Тема 4. Організаційний план проекту та його кадрове забезпечення	16	6	6			4
Тема 5. Виробничий план проекту	16	6	6	-	-	4
Тема 6. Маркетинговий план бізнес-проекту	16	6	6	-	-	4
Тема 7. Фінансовий план та оцінка ризиків проекту	21	8	8	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	69	26	26	-	-	17
Усього годин	120	45	45	-	-	30

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні положення бізнес-проекткування	6
2.	Обґрунтування проекту	6
3.	Бізнес-план проекту	7
4.	Організаційний план проекту та його кадрове забезпечення	6
5.	Виробничий план проекту	6
6.	Маркетинговий план бізнес-проекту	6
7.	Фінансовий план та оцінка ризиків проекту	8
Разом		45

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поетапна розробка бізнес проекту	30

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Поняття проекту, бізнес-проекту.
2. Середовище бізнес-проекту.
3. Як визначається ступінь сформованості концепції проекту?
4. Види інвестиційних проектів на підприємстві.
5. Зміст попередньої стадії аналізу проекту.
6. Що таке матриця життєвих циклів підприємства? В яких позиціях матриці життєвих циклів необхідно перебувати підприємству, щоб розраховувати на інвестиції?
7. Сутність аналізу комерційної здійсненності проекту.
8. Опишіть методику аналізу конкурентоздатності підприємства, засновану на ключових факторах успіху.
9. Що таке технічний аналіз, які цілі він переслідує?
10. Які завдання вирішує фінансовий аналіз інвестиційного проекту?
11. За якими критеріями оцінюють економічну ефективність проекту?
12. 10. У чому полягає зміст інституціонального аналізу проекту?
13. 11. Які завдання вирішуються в процесі аналізу ризику?
14. Розкрийте цілі й завдання складання бізнес-плану проекту.
15. Зміст титульної сторінки бізнес-плану.
16. Резюме бізнес-плану.
17. Через які складові бізнес-план має розкрити характеристики підприємства, галузі, продукту/послуги?
18. Зміст розділу бізнес-плану «Маркетинговий аналіз і стратегія».
19. Структура та призначення розділу «Виробництво».
20. Структура та призначення розділу «Дослідницькі розробки».
21. Структура та призначення розділу «Управління й організація».
22. Структура та призначення розділу «Фінансовий план».
23. Структура та призначення розділу «Аналіз ризику»
24. Структура власних фінансових ресурсів підприємства.
25. Структура позикових фінансових ресурсів підприємства.
26. «Золоте правило» інвестування.
27. Закордонні інвестиційні інституції.
28. Метод дисконтування періоду окупності – призначення, формула розрахунку.
29. Метод чистого теперішнього значення доходу (NPV–метод) – призначення, формула розрахунку.
30. Внутрішня норма прибутковості (IRR) – призначення, формула розрахунку.
31. Призначення аналізу впливу інфляції на оцінку ефективності інвестицій.
32. Як розраховується прогноз прибутку від реалізації інвестиційного проекту?

33. Розрахункові схеми оцінки показників ефективності проекту.
 34. Окресліть основні завдання, для вирішення яких використовуються системи управління проектами.
 35. Системи календарного планування і контролю: характеристика та функції MS Project, Time Line, SureTrak Project Manager, Project Expert.
 36. Системи управління проектами професійного рівня: характеристика та функції Primavera Project Planner, Open Plan, Spider Project.
 37. Назвіть критерії, якими треба користуватися при обранні системи управління проектами.
 38. Специфіка упровадження системи управління проектами на підприємстві. Значення етаупланування.
 39. Дайте визначення поновлювальних і непоновлювальних ресурсів.
 40. Що таке планування ресурсів?
 41. Що являють собою календаріресурсів?
 42. Назвіть складові вартості операцій.
 43. Що являє собою фінансовий баланс проекту, його відтоки й припливи?
 44. Назвіть та розкрийте зміст методів формування бюджету проекту.
 45. Що таке S-крива, що вона відображає?
 46. Згадайте завдання бюджетного контролю.
 47. Показники вартісного аналізу за методикою C/SCSC: призначення і обчислення.
 48. Розкрийте сутність лідерства та керівництва.
 49. Охарактеризуйте основні сфери управління персоналом у проектах.
- Розкрийте зміст команди проекту.
- a. Назвіть основні типи управлінських команд проекту.
 - b. Охарактеризуйте стадії розвитку команди проекту.
 - c. Охарактеризуйте основні підходи до формування команди проекту.
 - d. Розкрийте структуру системи формування і управління командою проекту.
 - e. Охарактеризуйте чинники, які використовують для посилення мотивації членів команди і подолання складнощів реалізації проекту.
 - f. Розкрийте систему нагородження та заохочення команди проекту для ефективної роботи.
 - g. Назвіть основні цілі, передумови, компоненти та інструменти організаційної культури.
 - h. Перелічіть методи навчання персоналу у проектах.
 - i. Охарактеризуйте методи управління конфліктом.

1. Яке з обмежень на проект найскладніше контролювати?

- a. Час
- b. Якість
- c. Комунікації

d. Вартість.

2. Відповідальність за проект при системі розширеного середовищанесе:

- a. Замовник проекту
- b. Менеджер проекту
- c. Інвестор проекту
- d. Генеральний підрядник.

3. Інвестор – це:

- a. Особа або організація, яка фінансує проект
- b. Особа або організація, що розробляє проектно-кошторисну документацію
- c. Особа, яка несе відповідальність за виконання робіт
- d. Юридична особа, якій замовник делегує свої повноваження.

4. У перекладі з латинської мови «проект» означає:

- a. Кинутий вперед
- b. Спланований
- c. Пакет документів
- d. Кошторис

5. Який вид аналізу проекту виявляє, які потенційні збитки може завдати проект навколишньому середовищу, а також визначає заходи,необхідні для пом'якшення чи запобігання цим збиткам:

- a. Фінансовий аналіз
- b. Екологічний аналіз
- c. Комерційний аналіз
- d. Організаційний аналіз

6. Показник, що відображає точку беззбитковості проекту:

- a. NPV
- b. PI
- c. IRR
- d. ARR

7. Графіки Ганта:

- a. дозволяють встановити логічні взаємозв'язки та взаємообумовленість різних видів робіт
- b. це лінійні діаграми, які дозволяють наочно представити співвідношення часу виконання окремих робіт та завантаження конкретного технологічного обладнання
- c. це сіткові діаграми, в яких роботи зображуються блоками (або вузлами)
- d. правильними є відповіді (а, б, в)

8. Календарне планування проекту – це:
a. Розробка календаря проекту
b. Процес складання і коригування розкладу проекту, що полягає у визначенні календарних дат виконання усіх робіт
c. Планування віх проекту, що визначає основні календарні дати проекту
d. Один з найпопулярніших способів сіткового графічного подання плану проекту

9. Конфлікти, що виникають в проектній команді вирішує:

- a. Інвестор
- b. Замовник проекту
- c. Керівник проекту
- d. Консалтингова фірма

10. Здатність впливати на команду проекту, щоб спонукати їх працювати для досягнення мети – це:

- a. Мотивація
- b. Стимулювання
- c. Лідерство
- d. Відповідальність

11. Рівень ставки дисконтування, при якій чиста приведена вартість дорівнює нулю характеризує показник:

- a. чиста приведена вартість;
- b. індекс прибутковості;
- c. період окупності з урахуванням дисконтування;
- d. внутрішня норма окупності.

12. Календарне планування проектів здійснюється за допомогою

- a. Діаграми Ганта і грами потреби у ресурсі
- b. Причинно-наслідкової діаграми
- c. Діаграми Парето

13. В якій частині проекту описується стислий опис ситуації, яка потребує змін?

- a. В ризиках
- b. В інформації про організацію
- c. В формулюванні проблеми
- d. В меті проекту

14. Позитивним кінцевим результатом, який планується досягти в процесі реалізації проекту є:

- a. Мета проекту;
- b. Завдання проекту;
- c. Проблема проекту;
- d. Віха проекту.

15. Орієнтовний робочий план повинен починатись з:

- a. терміну “перший квартал / місяць / тиждень”;
- b. 1 числа наступного місяця;
- c. Понеділка;
- d. Початку кварталу.

16. Який максимальний обсяг адміністративних витрат можна запланувати в проєкті?

- a. До 3% від прямих прийнятних витрат
- b. До 5% від прямих прийнятних витрат
- c. До 7 % від прямих прийнятних витрат
- d. Відсутні обмеження.

17. Зовнішні фактори, які можуть значним чином вплинути на виконання проєкту

- a. Контролюючі органи;
- b. Конкуренти;
- c. Ризики;
- d. Обставини

18. Частина бізнес-плану, яка являє собою короткий і ясний його підсумок:

- a. Анотація
- b. Висновок
- c. Резюме
- d. Тези

19. В якому розділі бізнес-плану описуються роль і тенденції розвитку компанії всередині галузі?

- a. Виробництво
- b. Опис компанії
- c. Резюме
- d. Маркетинговий аналіз і стратегія

20. «Золоте правило» інвестування звучить:

- a. Чим більше ризик інвестування, тим вище прибутковість
- b. Чим менше ризик інвестування, тим вище прибутковість
- c. Інвестувати доцільно лише у високоліквідні проєкти
- d. Інвестувати доцільно у проєкти з позитивним значенням NPV

21. Показник, який демонструє ефективність інвестицій це:

- a. NPV
- b. PI
- c. IRR
- d. PBP

22. Показник, який допомагає визначити час, що потрібен для того, щоб сума надходжень від реалізації проекту відшкодувала суму витрат на його впровадження

- a. NPV
- b. PI
- c. IRR
- d. PBP

23. Дати визначення поняття: Проект

24. Дати визначення поняття: Бізнес-Проектування

25. Дати визначення поняття: Бенефіціар

26. Дати визначення поняття: Життєвий цикл проекту

27. Охарактеризуйте поняття: дисконтований період окупності

28. Напишіть формулу визначення чистого теперішнього доходу

29. Підприємство «Успіх» реалізувало в 2020 році продукції на суму 1500000 грн. Витрати підприємства склали 860000 грн. Необхідно розрахувати Чистий прибуток підприємства. Компанія знаходиться на третій групі оподаткування ФОП без сплати ПДВ.

30. Підприємство розглядає два проекти з початковими інвестиціями 20000 грн. та наступними грошовими надходженнями:

Рік	Проект А, сума надходжень, грн.	Проект Б, сума надходжень, грн.
1	8000	10000
2	9000	10000
3	11000	10000
4	15000	10000

Необхідно розрахувати NPV, IRR, термін окупності при нормі дисконту 12% для обох проектів та обрати найбільш вигідний. Розрахунки треба зробити самостійно, а також за допомогою MS Excel за допомогою функцій NPV (рос. - ЧПС), IRR (рос. ВСД).

Необхідно визначити, який варіант проекту є найбільш доцільним

- a. Варіант А
- b. Варіант Б
- c. Обидва варіанти є доцільними
- d. Жодний варіант не є доцільним

9. Методи навчання

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються ділові ігри, проблемні завдання, підготовка реферативних доповідей та інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується увага на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем та заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10 . Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Самоменеджмент» є лекції, практичні заняття, консультації та самостійна робота студентів. Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, рефератів, виконання індивідуальних практичних і самостійних завдань, підсумковий контроль – екзамен. Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10), видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (лабораторних та семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля і має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти 12 з програмного матеріалу (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи. Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи RHP (не більше 70 балів) за формулою:

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R_{3M}^{(1)} \cdot K_{3M}^{(1)} + \dots + R_{3M}^{(n)} \cdot K_{3M}^{(n)})}{K_{дис}} + R_{др} - R_{штр},$$

де $R_{3M}^{(1)}, \dots, R_{3M}^{(n)}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K_{3M}^{(1)}, \dots, K_{3M}^{(n)}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K_{3M}^{(1)} + \dots + K_{3M}^{(n)}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{др}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{штр}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K_{3M}^{(1)} = \dots = K_{3M}^{(n)}$.

Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{HP} = \frac{0,7 \cdot (R_{3M}^{(1)} + \dots + R_{3M}^{(n)})}{n} + R_{др} - R_{штр}.$$

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа. На рейтинг з навчальної роботи можуть впливати рейтинг з додаткової роботи та рейтинг штрафний. Рейтинг з додаткової роботи додається до рейтингу з навчальної і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни.

До переліку робіт, за які надаються додаткові бали здобувачу вищої освіти (максимальна кількість 20 балів) відносяться:

- отримання диплому I-го ступеню переможця студентської наукової конференції навчально-наукового інституту чи факультету (коледжу) з відповідної дисципліни;

- отримання диплому переможця (I, II чи III місце) II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни чи спеціальності (напрямку підготовки) у

- поточному навчальному році;

- отримання диплому (I, II чи III ступеню) переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з відповідної дисципліни у поточному навчальному році;

- авторство (співавторство) у поданій заявці на винахід чи отриманому патенті України з відповідної дисципліни;

- авторство (співавторство) у виданій науковій статті з відповідної дисципліни;

- виготовлення особисто навчального стенду, макету, пристрою, приладу; розробка комп'ютерної програми (за умови, що зазначене

використовується в освітньому процесі при викладанні відповідної дисципліни).

Рейтинг штрафний не перевищує 5 балів і віднімається від рейтингу з навчальної роботи. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для здобувачів вищої освіти, які невчасно засвоїли матеріали змістових модулів, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Підготовка і захист курсового проекту (роботи) оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти. Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни. Семестровий екзамен – це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

Семестровий залік – це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані складати екзамени і заліки відповідно до вимог робочого навчального плану у терміни, передбачені графіком освітнього процесу. Зміст екзаменів і заліків визначається робочими навчальними програмами дисциплін.

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Основи бізнес-проекування» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Войтко С.В. Управління проєктами та стартапами в Індустрії 4.0: підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 200 с.
2. Гонтарева І. В. Управління проєктами : підручник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. 444 с.
3. Довгань Л. Є., Мохонько Г. А., Малик І. П. Управління проєктами: навчальний посібник. Київ : КПІ ім. І. Сікорського, 2017. 429 с.
4. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки. ЦНЛ. 2019, 384 с.
5. Ноздріна Л.В., Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проєктами: Підручник. Київ: ЦУЛ, 2010. 432 с.
6. Петренко Н. О., Кустрич Л.О., Гоменюк М.О. Управління проєктами. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 244 с.
7. Приймак В.М. Управління проєктами. Навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2017. 464 с.
8. Проектний менеджмент: просто про складне : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2009. 299 с.
9. Рач В. А. Управління проєктами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посіб. Київ: «К. І. С. », 2010. 276с
10. Ткаленко С. І., Петрашко Л.П. Європейський проектний менеджмент : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2013. 412 с.
11. Ткаленко С. І. Європейський проектний менеджмент: практикум. Київ : КНЕУ, 2014. 192 с.
12. Управління проєктами. Теорія і практика професійного управління бізнес-проєктами та програмами розвитку : підруч. [в 3 ч.]. Полтава : ПолтНТУ, 2017. Ч. 1. Загальна характеристика проектного та мультипроектного менеджменту. 284 с.
13. Фесенко Т. Г. Управління проєктами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2012. 181 с.

Допоміжна:

14. Ганза І.В. Екстремальне та гнучке управління проєктами в умовах невизначеності. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Економічні науки. Випуск 10, частина 2, 2015. С. 64-73.
15. Гринченко М. А., Пономарьов О.С., Лобач О.В. Лідерство в системі поведінкових компетенцій фахівця з управління проєктами. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія : Стратегічне

управління, управління портфелями, програмами та проектами. 2018. № 2. С. 81-87.

16. Коваль О.О. Тенденції управління проектами в сучасній економіці. Сучасні технології менеджменту забезпечення сталого розвитку економіко-правових систем в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Черкаси, 18-19 квітня 2019 року. Черкаси : Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2019. 220 с. С.116-117.

17. Літовкіна О.О. Управління проектами в умовах змін. Україна і світ: діалог мов та культур: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 29 березня – 31 березня 2017 року. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2017. 808 с.

18. Миронов О.В. Внутрішні організаційні структури управління проектами. Економічні аспекти функціонування підприємства: стан, проблеми, перспективи: Збірник тез доповідей II Міжнародної науково – практичної заочної конференції. За загальною редакцією доцента Ю.В.Андріяко, доцента Н.Г.Мехеди. м.Черкаси, 14 квітня 2015 року. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. 154 с.

Інтернет ресурси

1. Бізнес-ідеї: проекти для бізнес-покнсультантів. URL: <https://mind.ua/publications/20203443-biznes-ideyi-proekti-dlya-biznes-konsultantiv>

2. Топ-200 найперспективніших та кращих бізнес-ідей у 2020 році з урахуванням карантину та коронавірусу. URL: <https://neoseo.com.ua/uk/top-101-samyh-perspektivnyh-biznes-idey-v-2018-godu>.

3. Постановка цілей по SMART. URL : <https://goal-life.com/uk/smart-cil>

4. Складові успішного проекту на прикладах. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/june/issue-6/article-37269.html>

5. Як зробити аналіз ринку, щоб відкрити свій інтернет-магазин. URL: <https://neoseo.com.ua/uk/kak-sdelat-analiz-rynka>

6. Аналіз ринку для написання бізнес-плану. URL: <https://buduysvoe.com/publications/analiz-rynku-dlya-napysannya-biznes-planu>;

7. Аналітичне дослідження ринку. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/services/analiticheskoe-issledovanie-rynka>;

8. Як провести аналіз ринків без маркетологів. URL: <https://gc.ua/uk/yak-provesti-analiz-rinkiv-bez-marketologa/>.

9. Структура бізнес-плану. URL: <https://sites.google.com/site/biznesplanplanuvanna/struktura-biznes-planu>.

10. Бізнес-план підприємства : поняття, структура, приклади. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/biznes-plan-predpriyatiya-ponyatie-struktura-primery>

11. Розробка бізнес-плану за міжнародними стандартами. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/services/sostavlenie-biznes-plana-po-standartam->

unido

12. З чого почати бізнес – вибір організаційно-правової форми. URL : <https://www.olans.com.ua/z-chogo-pochati-biznes>

13. Вибір системи оподаткування. URL: <http://firstconsulting.com.ua/resources/putivnyk-pidpryiemtsia/124-ukrainian/putivnyk-pidpryiemtsia/biznes-z-nulia/261-vybir-systemy-opodatkuvannia>.

14. Підбираємо персонал: методи і типові помилки. Консультант кадровика, № 23(155), 2017. URL: <https://kadrhelp.com.ua/pidbyrayemo-personal-metody-i-typovi-pomylyky>.

15. Як і для чого пишуть виробничий план проекту. URL: <http://monetary-flow.com/yak-dlya-tchogo-pishuty-virobnitchiy-plan-proektu/>.

16. Як написати маркетинговий план для бізнес-плану. URL: <http://monetary-flow.com/yak-napisati-marketingoviy-plan/>

17. Основи маркетингової стратегії. URL: <https://leosvit.com/art/osnovy-marketyngovoyi-strategiyi>

18. Розробка маркетингової стратегії. URL: <https://koloro.ua/ua/razrobotka-marketingovoj-strategii.html>.

19. Вибір цільового ринку. URL: <http://marketing-helping.com/konspekti-lekcz/21-konspekt-lekczj-qosnovi-marketinguq/391-vibr-czlovogo-rinku.html>

20. Найкращих рекламних кампаній за 100 років. URL: https://24tv.ua/lifestyle/8_naykrashhih_reklamnih_kampaniy_za_100_rokiv_n87922

21. SWOT-аналіз. URL : <https://lanet.click/swot-analiz/>

22. Коронавірусна економіка: хто втрачає, а хто заробляє? URL: <https://hromadske.ua/posts/koronavirusna-ekonomika-hto-vtrachaye-a-hto-zaroblyaye-na-epidemiyi>.

23. Грантова програма COSME: коротко про головне. URL: <https://sme.gov.ua/cosme/grantova-programa-cosme/>